

Váltó-sáv Alapítvány
1082 Budapest, Üllői út 42. 4. 1.
+36 1 352 6755, +36 70 424 9760
www.valtosav.hu
alapitvany@valtosav.hu
Mészáros Mercedes szakmai vezető
+36 70 352 6755

BESZÁMOLÓ

Multiplikációs esemény

2022. 04. 20.

A program szerint regisztrációval kezdődött a szakmai nap. Összesen 61 fő szakember vett részt az eseményen, a Váltó-sáv Alapítvány munkatársain kívül. A szakemberek elsősorban reintegrációs tisztek és pártfogó felügyelők voltak, az ország szinte mindegyik büntetés-végrehajtási intézetéből képviseltették magukat.

Mészáros Mercedes általános betekintést nyújtott a Váltó-sáv Alapítvány UNLOCKED című projektjéről, ami fókuszát transznacionális stratégiai partnerség és innováció a felnőttoktatás területén. A projektidőszak: 2020. 09. 01. – 2023. 02. 28. A partnerségben négy ország négy szervezete van jelen: a koordináló szervezet a Váltó-sáv Alapítvány (Magyarország), partnerek: Crime Prevention Fund - IGA (Bulgária), AMAKA ASTIKI MI KORDOSKOPIKI ETAIPIA (Görögország), valamint a Udruzenje za mentalnu higijenu Antropos (Szerbia) civil szervezetek.

A projekt céljai:

Cél a marginalizált helyzet, a bűnisméltés megelőzésére kialakított kreatív programok lebonyolítása és megvalósítása, az ehhez kapcsolódó módszertan leírása, workshopok keretében ennek feldolgozása.

Cél célcsoport személyiségfejlesztése, manuális, transzverzális, szociális és munkaerő-piaci kompetenciának fejlesztése, ezzel életesélyeik növelése.

Cél a célcsoport felelősségérzetének, állampolgári kompetenciájának fejlesztése.

Cél képzési programok megvalósítása a szakemberek (civil, büntetés-végrehajtási, önkéntes) számára - ezzel módszertani repertoárjuk, eszközkészletük bővítése.

Cél a helyi és a nemzetközi szintű (re)integrációs programok kialakítása, fejlesztése - összességében a témában és a területen hálózatfejlesztés.

A projekt prioritásai - hosszú távú céljai a következők:

I.

- Alacsonyan képzett felnőttek tanulási lehetőségeinek, kínálatának, módszereinek, eszközeinek bővítése
- A pedagógusok és a felnőtt tanulókat segítők kompetenciájának bővítése és fejlesztése
- Tanulási igény felkeltése; hatékony tájékoztatási, útmutatási és motivációs stratégiák révén a fejlesztés terjesztése

II.

- - A bűnelkövető, fogvatartott és szabadult, szenvedélybeteg, magas kriminogén kockázatú célcsoport marginalizációjának csökkentése, társadalmi beilleszkedésének támogatása.
- - Módszerfejlesztés, eszközbővítés, tudás- és tapasztalatcsere.
- - Innovatív, nem-formális kreatív programok és módszerek alkalmazása - személyiségfejlesztés, tanulási igény és motiváció felkeltése, tudás-, ismeret- és kompetencia deficit csökkentése, kezelése.
- - Stratégiai partnerség kialakítása a témában

A rövid távú célok a következők:

- - manuális készségek fejlesztése - ezáltal szociális kompetenciák fejlesztése is (szociális viselkedés elsajátítása, ajándékozás, alkotás folyamata; produktum létrehozása)
- - alkotás örömeinek átélése, ezzel kreativitás, önbecsülés/önértékelés növelése
- - létrehozott érték iránti felelősségérzet kialakulása
- - feltöltődés, élményszerűség, szemléletformálás
- - az alkotás mint folyamat felhasználása a "gyógyító", reintegráló munkában
- - értékfeldolgozás és értékváltozások elérése
- - módszerspecifikus programok kialakítása
- - módszerösszegzés, tananyagok kidolgozása, eszközbővítés - ezek leírás
- - a marginalizált célcsoporttal foglalkozó szakemberek képzése, módszer- és eszközbővítése, saját szakmai és lelki egészségük biztosítása
- - helyi szintű programok és együttműködések, valamint transznacionális programok és együttműködések kialakítása, fejlesztése, működtetése.

A projekt munkanyelve: angol (néhány rész nemzeti nyelven is)

Tevékenységei:

I. International project meeting (transznacionális projekt találkozók)

1. Magyarország, Budapest: 2021. 06. 24-25.
2. Görögország, Athén: 2021. 07. 29-30.
3. Bulgária, Pazardzjik: 2021. 10. 28-29.

II. IO-k létrehozása (szellemi termékek / intellektual outputs)

1. IO1: A művészetterápia lehetőségei marginalizált, sérülékeny társadalmi csoportok esetében (Studies /analyses - Best practice guidelines / report)
2. IO4: Képzők képzése II. (a művészetterápia lehetőségei) (Course / curriculum - Pilot course /module)
3. IO5: Szabadító Napló (szabadulásra/változásra felkészülés művészetterápiás eszközökkel) (Course Curriculum - Design and Development)

A plenáris bemutatást Juhász Ferenc bv. alezredes folytatta (Büntetés-végrehajtás Országos Parancsnoksága, Pártfogó Felügyelő Osztály). Előadásában hangsúlyozta a művészetterápiás programok jelentőségét:

- Szociális kompetenciák fejlesztése
- Felelősségvállalás erősítése
- Jóvátétel kifejezése
- A társadalom érzékenyítése
- Bűnismétlési és visszaesési kockázatok csökkentése

Főbb elemei

- Jobb agyféltekés rajzolás
- Drámapedagógia
- Irodalomterápia

Támogató

- Nemzeti Bűnmegelőzési Tanács

A programok eredménye, tapasztalatai:

- A fogvatartottak önbecsülésének megerősödése
- Készségeik és képességeik fejlődése
- Felelősségvállalásuk erősödése
- Társadalmi elfogadottság növelése
- Közvetett jóvátétel

Az IO4 szellemi termék bemutatására került sor: a Képzők képzése II. (művészetterápia lehetőségei): Mészáros Mercedes felhívta a figyelmet, hogy a teljes anyag megtalálható a következő linken: http://www.unlocked.hu/assets/unlocked_educating-the-educators_cs.pdf.

A kiadvány a következő fejezetekre tagolódik:

- Szakmai önismeret és annak fejlesztése egy speciális célcsoport (bűnelkövetők, fogvatartottak és szabadulók) segítő munkájában. Terepkompetencia (10 óra)
- A kiegész megelőzése és kezelése; stresszkezelés (12 óra)
- Módszertani lehetőségek speciális célcsoporttal (bűnelkövetők, fogvatartottak és szabadulók) végzett segítő munkában (12 óra)
- Csoportalakítás, csoportvezetés, különböző típusú csoportok (8 óra)
- Az irodalomterápia (biblioterápia) módszere (kreatív programok lebonyolításának lehetőségei, eszközei, javaslati) (15 óra)
- Mesék a reintegrációs munkában (12 óra)
- Népi technikák elemeinek reintegrációs alkalmazási lehetőségei (10 óra)
- Fiatalok jellemzői, igényei; szolgáltatások. Holisztikus megközelítés és a hatékony gyakorlat kulcselemei a célcsoporttal végzett munka során (8 óra)
- A színház, mint művészetterápia; módszertan (8 óra)
- Fejlesztő oktatószínházi etűdök (8 óra)

Az ebéd előtti és ebéd utáni **műhelymunkák** tartalmi elemei a következők voltak:

Pósa Kornél (Váltó-sáv Alapítvány) a kiégés megelőzés és stresszkezelés kapcsán tartott gyakorlatorientált műhelymunkát. Tisztázták a stressz fogalmát, az önismeret fontosságát, a kiégés (burn out) fogalmát és megelőzésének lehetőségét. Sok saját élményű tapasztalatot szereztek a résztvevők a csoportmunka során.

Mészáros Mercedes a készülő Releasy Diary-t (IO5 Szabadító napló) mutatta be mint a szabadulásra felkészülés új, nemzetközileg fejlesztett eszközét, a felhasználás lehetőségét. A Release Diary céljai:

- segít, hogy átgondoljuk, miben és hogyan akarunk változni,
- ehhez milyen lépésekre van szükségünk,
- hol tartunk most,
- hogyan veszik észre mások a változásunkat,
- milyen minőségűek az emberi kapcsolataink,
- és azt hogyan kívánjuk (kívánjuk-e) változtatni, bővíteni, fejleszteni,
- mindehhez milyen erőforrásaink vannak,
- mi az, amit már jól csinálunk,
- hogyan tudjuk mindezt fejleszteni?
- praktikus ismeretek - szabadulás.

A kreatív szabadulásra felkészítő napló főbb jellemzői:

- - praktikus ismeretek a változáshoz - közvetítése (információk)
- - kreatív feladatok (művészetterápiával - mandalák, bullet journal elemek)
- - lelki egészség megőrzésére szolgáló feladatcsoportok
- - tudatosításra, tervezésre szolgáló feladatcsoportok
- - munka, munkavállalással, munkaerőpiaci reintegrációval kapcsolatos feladatcsoportok
- - emberi kapcsolatok rendezésére szolgáló kérdéskörök, témák, gyakorlatok
- - gondolatok irodalmi alkotásokból, idézetek
- - művészeti alkotások üzenetei a jövőre
- - kreatív írás gyakorlatok.

Csorba-Simon Eszter az irodalomterápia lehetőségeiről tartott műhelymunkát, speciálisa a célcsoport igényeire és szükségleteire fókuszálva (fogvatartotti célcsoport). Tisztázták a fogalmat, az irodalomterápia célját, az irodalomterápiát mint büntetés-végrehajtási intézetben megjelenő program jellemzőit:

- az elítélt társadalmi kudarcaiban kulcstényező lehet érzékelési, észlelési képessége
- a résztvevők „érzékenyítése” - javítani azokon a részen vagy teljesen hiányzó készségeken és képességeken, amelyek az elítélteknek a társadalom számára elfogadható formában gyakorolt életviteléhez és egy egészséges személyiséghez szükségesek
- fejlődhetnek a percepció, kognitív és szociális készségek

- a szöveg szereplőivel való azonosulás által lehetőség nyílik először a szereplők konfliktusainak feloldására, később a tanulságokat a saját élethelyzetre vetítve a saját problémák megoldására is

Juhászné Ceglédi Tünde műhelymunkájának kezdetekor leszögezte: az alkotás, mint terápiás eszköz fontos szerepet tölt be a hátrányos helyzetű emberek (fogyatékossgal élők, krónikus betegek, fogvatartottak, ...) társadalomba való be- illetve visszaillesztésében. Saját élményt lehetett szerezni, mert ki lehetett próbálni az Encaustica (viaszfestés) technikáját, amit fogvatartottakkal, sőt fiatalokúak bv. intézetében is megvalósítottak, több csoportban. A technika 3000 éves múltra tekint vissza. Ma viaszkrétát és speciális vasalót használunk az alkotáshoz. Egyszerű és nagyszerű technika, színekkel és mozdulatokkal való játék, amivel egyedi, megismételhetetlen alkotásokat készíthetünk. Azoknak is alkotási élményt ad, akik nem rendelkeznek túlzottan ügyes kézzel.

A zárás, értékelés plenáris keretben történt. Összességében elégedettek voltak a résztvevők, főleg az interaktivitás miatt. Szeretnék, ha időről időre, azaz rendszeresen legyenek ilyen szakmai találkozók, ahol fel is tudnak tölteni, kicsit kiszakadni a mindennapi munkából.